Lietas Nr. C15151614
Lietas arhīva Nr. CA-0025-16/10

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Aizkrauklē 2016.gada 30.martā

Zemgales apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese S.Maršāne
tiesneses I.Skudra un I.Belicka
ar tiesas sēdes sekretāri E.Spodri,
piedaloties apelācijas sūdzības iesniedzējas prasītājas pārstāvim /pers. B/, atbildētāja pārstāvim /pers. C/,
izskatīja atklātā apelācijas instances tiesas sēdē Jaunceltnes ielā 5, Aizkrauklē civillietu **Valsts meža dienesta Zemgales virsmežniecības, reģistrācijas Nr.90002051848, prasībā pret /pers. D/, personas kods /personas kods/, par zaudējumu atlīdzības piedziņu, sakarā ar prasītājas Valsts meža dienesta Zemgales virsmežniecības apelācijas sūdzību par Jelgavas tiesas 2015.gada 3.marta spriedumu.**

Zemgales apgabaltiesa
k o n s t a t ē j a

Valsts meža dienesta Zemgales virsmežniecība 2014.gada 7.aprīlī cēla Jelgavas tiesā prasību pret /pers. D/ par zaudējumu atlīdzības piedziņu, kurā saskaņā ar Civillikuma 1770., 1771., 1775., 1779.pantu, Meža likuma 50.panta trešo daļu lūdz piedzīt no /pers. D/ par labu valstij 12339,71 EUR un visus tiesas izdevumus.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2007.gada 24.jūlijā Zemgales virsmežniecības Svirlaukas mežniecības mežzinis /pers. E/ konstatēja, ka Zaļenieku pagasta saimniecības „Galviņas" 1.kvartāla 1.nogabalā 0,2 ha platībā, bez meža zemes transformācijas atļaujas saņemšanas, /pers. F/ patvaļīgi veicis meža zemes transformāciju, nodarot valstij zaudējumus 15768 Ls apmērā, kas aprēķināti saskaņā ar Ministru kabineta 2004.gada 28.septembra noteikumu Nr.806 „Meža zemes transformācijas noteikumi" 14., 15. un 35.pantu.

Ar Zemgales apgabaltiesas 2014.gada 24.februāra spriedumu Valsts meža dienesta Zemgales virsmežniecības prasība pret /pers. F/ par zaudējumu piedziņu noraidīta.

Zemgales virsmežniecība, izvērtējot jauniegūtos pierādījumus, secina, ka Zaļenieku pagasta saimniecības „Galviņas" 1.kvartāla 1.nogabalā nelikumīgas transformācijas rezultātā zemes lietošanas veids „Mežaudze" mainījies uz „Zemi zem ūdeņiem" 0,11 ha platībā, līdz ar ko valstij nodarīti zaudējumi 8672,40 Ls jeb 12339,71 EUR. Zaudējumu rašanās cēlonis ir nelikumīga meža zemes transformācija, ko veicis /pers. D/, un to pierāda Jelgavas tiesas 2013.gada 1.jūlija spriedums, kurā ir atsauce uz /pers. D/ liecībām, ka viņš īpašumā „Galviņas" veicis rakšanas darbus, pielietojot tehniku, un Zemgales apgabaltiesas 2014.gada 24.februāra spriedums.

Prasības pieteikumā norādīts, ka /pers. D/ patvaļīgi bez transformācijas atļaujas saņemšanas saimniecības „Galviņas" 1.kvartālā 1.nogabalā 0,2 ha platībā izcirta augošus kokus un 0,11 ha platībā izraka dīķi, kā rezultātā tas saplūda kopā ar Ailes strautu un izveidojās mākslīga ūdenskrātuve, ar šīm nelikumīgajām darbībām, pārkāpjot Meža likuma 41.panta un 42.panta prasības un Ministru kabineta 2004.gada 28.septembra noteikumu Nr.806 „Meža zemes transformācijas noteikumi" 14., 15. un 35.pantu, valstij nodarīja zaudējumus 8672,40 Ls jeb 12339,71 EUR .

Prasītāja, atsaucoties uz Aizsargjoslu likuma 5.panta pirmo daļu un 7.panta otrās daļas 2.punktu, norāda, ka Ailes strautam tiek noteikta ne mazāk kā 50 metri platā josla katrā krastā, kur aizliegts veikt kailcirti, applūstošajās teritorijās aizliegts veikt teritorijas uzbēršanu, būvēt ēkas un būves, arī aizsargdambjus.

Norāda, ka šāda patvaļīga meža zemes transformācija saimniecības „Galviņas" 1.kvartāla 1.nogabalā pēc savas būtības uzskatāma par pārmērīgu dabas resursu izsmelšanu, ir notikusi radikāla iejaukšanās dabiskās vides struktūrā, kas ir par cēlonisku sakaru būtiskām dabas vides izmaiņām un augsnes paātrinātai erozijai. Šādu darbību rezultātā ir iznīcināta dabiskā meža struktūra, radīti draudi daudzu biotipu un tiem piemērojošo sugu izzušanai, traucēta labvēlīga vide sugu un biotipu daudzveidībai, radīti priekšnosacījumi ekosistēmu neatgriezeniskām izmaiņām (lietas 4.-6.lapa).

2014.gada 6.maijā prasītāja Valsts meža dienesta Zemgales virsmežniecība iesniedza prasības pieteikuma precizējumus, kuros norāda, ka zaudējumu rašanās cēlonis ir nelikumīga meža zemes transformācija 2007.gada jūnijā, ko veicis /pers. D/, un to pierāda Jelgavas tiesas 2013.gada 1.jūlija spriedums, kurā ir atsauce uz /pers. D/ liecībām, ka viņš īpašumā „Galviņas" veicis rakšanas darbus un personīgi pielietojis tehniku, lai izārdītu bebru dambjus. Šis pats fakts apstiprināts Zemgales apgabaltiesas 2014.gada 24.februāra spriedumā.

Prasības pieteikuma precizējumos norādīts, ka tiesā iesniegtie ciršanas apliecinājumi pierāda to, ka saimniecības „Galviņas", kadastra Nr.54960060096, 1.kvartālā 1.nogabalā nekad nav izsniegts ciršanas apliecinājums meža izciršanai kailcirtē.

Prasītāja uzskata, nav iestājies noilgums saskaņā ar Civillikuma 1895.pantu, jo nelikumīgās darbības veiktas 2007.gada jūnijā (lietas 32.lapa).

Atbildētājs/pers. D/ iesniedza rakstveida paskaidrojumus par celto prasību, kuros lūdz tiesu Valsts meža dienesta Zemgales virsmežniecības prasību noraidīt kā nepamatotu.

Paskaidrojumos atbildētājs norāda, ka laikā, kad nekustamais īpašums vēl atradās viņa faktiskajā valdījumā, t.i., līdz 2007.gada 8.jūnija un 2007.gada 11.jūnija pirkuma līguma noslēgšanai ar nākamo īpašnieku /pers. F/, viņš tajā ir veicis tikai atļautas darbības, saskaņā ar pastāvošo tiesisko regulējumu. Norāda, ka viņa liecības civillietā Nr.C15187607 tiek nepareizi interpretētas, pieminēti tikai no konteksta atrauti it kā viņa izteikumi. Norāda, ka nav mazsvarīgs apstāklis, ka laikā, kad sniedzis liecības tiesā, lietojis stiprus medikamentus, kas, atbilstoši zāļu lietošanas instrukcijā norādītajam, varēja iespaidot viņa liecības (lietas 76.lapa).

Ar Jelgavas tiesas 2015.gada 3.marta spriedumu noraidīta Valsts meža dienesta Zemgales virsmežniecības prasība pret /pers. D/ par zaudējumu atlīdzības piedziņu.

Spriedums motivēts ar zemāk norādītiem argumentiem.

Ar zemesgrāmatas apliecības kopiju (lietas 111.-112.lapa) pierādīts, ka /pers. D/ laika posmā no 1999.gada 9.marta līdz 2007.gada 8.jūnijam bijis nekustamā īpašuma „Galviņas", kas atrodas /adrese/ un sastāv no zemes gabala 3 ha platībā, īpašnieks, bet 2007.gada 8. un 11.jūnijā nekustamais īpašums atsavināts /pers. F/, līdz ar ko /pers. F/ kļuvis par nekustamā īpašuma tiesisko valdītāju.

Meža likuma 41.pants nosaka, ka meža zemes transformācijai citos zemes lietojuma veidos nepieciešama ikreizēja Valsts meža dienesta atļauja. Saskaņā ar Meža likuma 42.pantu, ja meža zemi transformē, transformācijas ierosinātāja pienākums ir atlīdzināt zaudējumus valstij par dabiskās meža vides iznīcināšanu. Meža zemes transformācijas nosacījumus un atļaujas saņemšanas kārtību, kā arī zaudējumu aprēķināšanas un atlīdzināšanas kārtību nosaka Ministru kabinets. Savukārt, saskaņā ar Ministru kabineta 2004.gada 28.septembra noteikumu Nr.806 15.punktu, ja transformācija veikta bez atļaujas, Valsts meža dienests piedzen zaudējumu atlīdzību trīskāršā apmērā no meža zemes īpašnieka vai tiesiskā valdītāja par labu valstij.

Tiesa konstatējusi, ka lietā nepastāv strīds par to, ka atbildētājs nav pieprasījis un nav arī saņēmis atļauju meža zemes transformācijai, tomēr lietā nav iegūti pierādījumi, ka meža zemes transformācija ir notikusi laika posmā, kad zemes īpašnieks bija /pers. D/ un nav iesniegti pierādījumi, ka /pers. D/ būtu veicis prettiesiskas darbības, kuru rezultātā būtu notikusi meža zemes transformācija.

No iesniegtajiem pierādījumiem, tiesa secinājusi, ka īpašuma „Galviņas" 1.kvartāla 1.nogabalā nelikumīga meža zemes transformācija aptuveni 0,2 ha platībā konstatēta 2007.gada 24.jūlijā, par ko sastādīta skice, kā arī administratīvā pārkāpuma protokols pret citu personu /pers. F/.

Tiesa norādījusi, ka par meža zemes transformācijas fakta atklāšanu 2014.gada 6.novembra tiesas sēdē liecināja liecinieki /pers. I/ un /pers.J/ . Liecinieki liecināja, ka konstatējuši plānā paredzētā meža vietā svaigi raktas zemes kaudzes, kā arī izraktu dīķi. Kaudzēs bija redzami arī koku celmi un saknes.

Tiesa uzskatījusi, ka liecinieku liecības nepierāda, ka laika posmā, kad /pers. D/ bija nekustamā īpašuma īpašnieks, būtu notikusi meža zemes transformācija, ievērojot to, ka transformācijas fakts atklāts laikā, kad zemei ir cits īpašnieks un neviens no lieciniekiem nav redzējis, ka dīķa rakšanas darbus vai koku ciršanu būtu veicis tieši atbildētājs /pers. D/.

Tiesa uzskatījusi, ka meža zemes transformāciju konkrētajā laikā nepierāda arī prasītājas iesniegtie ortofoto uzņēmumi (lietas 19.- 23.lapa), jo prasītājas uzaicinātā lieciniece /pers. L/, kas ir kartogrāfe Zemgales virsmežniecībā, apliecināja, ka 09.06.2007. ortofoto uzņēmumā (lietas 20.-21.lapa) dīķi neredz, bet 2010.gada uzņēmumos (lietas 22-23.lapa) pakavveida dīķis jau ir redzams. Īpašuma tiesību pāreja saskaņā ar pirkuma līgumiem notikusi 2007.gada 8. un 11.jūnijā, t.i. faktiski ortofoto uzņēmuma taisīšanas laikā, līdz ar ko ortofoto uzņēmumi nepierāda prasītājas pārstāvja apgalvojumus.

Tiesa norādījusi, ka /pers. D/, būdams brīdināts par krimināltatbildību nepatiesu liecību sniegšanas gadījumā, sniedzis liecības civillietā Nr.C15187607, kur 2012.gada 28.novembra tiesas sēdē liecinājis, ka viņam bijušas izsniegtas ciršanas biļetes. Liecināja, ka taksācijas plāns bijis par pamatu izcirst mežu, līdz pārdošanas brīdim zāģēti koki abās pusēs strautam, jo pa vidu atradusies elektrolīnija. Liecināja, ka no īpašuma „Galviņas" lido pīles, tātad tur ir dīķis, kad liecinieks bijis īpašnieks, tur bijis dabisks dīķis, kas nav skaitījies kā dīķis 50 x 70m platībā, kas atradies tajā zemē, kas pārdota atbildētājam, dīķis bijis dabisks, kas ļoti sausā vasarā pazudis. Liecināja, ka, ja eksplikācijā neparādās dīķis, tad tā ir liecinieka kļūda, veicot inventarizāciju. Liecināja, ka pats personīgi pielietojis tehniku, lai izārdītu bebru dambi, tīrījis drenu sistēmas ar iekrāvēju, racis zemi augšā, līdz ar to tur palikušas zemes kaudzes, atjaunojis iztekas ar iekrāvēju. Liecināja, ka pēc pirkuma – pārdevuma līguma noslēgšanas bijuši zemes pleķi 0,2 ha platībā, kur vispār neauga koki (lietas lapa 65.-74.lapa).

Tiesas ieskatā, /pers. D/ liecības nevar tikt atzītas kā prasības vai tajā minēto faktu atzīšana šajā civillietā, jo atbildētājs prasību lietā neatzīst. Bez tam, no liecību satura nav izdarāmi viennozīmīgi secinājumi, ka ūdenstilpne, par kuru tīrīšanu runā /pers. D/, ir tieši tā, kas radusies saplūstot grāvjiem ar Ailes strautu. No liecību satura nevar izsecināt tieši kur /pers. D/ tīrījis bebru aizsprostus un vai izcirtis tieši tos kokus, par kuriem ir aprēķināti zaudējumi, ievērojot, ka viņam ir bijušas ciršanas atļaujas laika posmā no 2000.-2005.gadam (lietas 14.-17.lapa). Tā kā liecības sniegtas vairākus gadus pēc īpašuma atsavināšanas, tiesa pieļauj, ka liecinieks faktus var arī sajaukt. Par minēto tiesas ieskatā liecina arī atbildētāja pārstāvja un prasītāja pārstāvja pretrunīgā izpratne par ūdenskrātuvju atrašanās vietu meliorācijas pasē, ko tiesas sēdē uzrādīja atbildētāja pārstāvis, un prasītāja iesniegtajā shēmā (lietas 101.lapa). Prasītājas pārstāvis tiesas sēdē norādīja, ka atbildētāja norādītais it kā pakavveida dīķis atrodas vispār citā pusē (protokola 28:25 minūte).

Tiesa norādījusi, ka nepiekrīt prasītājai, ka fakts, ka Valsts meža dienesta Zemgales virsmežniecības prasība pret /pers. F/ tika noraidīta, būtu vērtējams kā pierādījums par /pers. D/ ievainojamību zaudējumu nodarīšanā. No spēkā stājušās Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2014.gada 23.februāra sprieduma satura secināms, ka civillietā netika iegūti pierādījumi atbildētāja /pers. F/ prettiesiskajām darbībām, līdz ar ko arī viņa vainojamībai zaudējumos (sprieduma 11.lapa 1.ridkopa). Tiesas ieskatā, pierādījumu nepietiekamība prasītāja celtajā prasībā pret /pers. F/ nepierāda, ka prettiesisku rīcību pieļāvis /pers. D/.

Spriedumā norādīts, ka Meža likuma 41., 42.pantā noteiktā atbildība iestājas tikai konstatējot vispārējās tiesību normās, t.i. Civillikuma 1775.,1779.pantos un tiesību zinātnē noteiktos zaudējuma atlīdzības priekšnoteikumus.

Tiesa norādījusi, ka tiesas sēdē nopratināts kā liecinieks /pers. F/ liecināja, ka sašķūrētā zemes kaudze, ko konstatējis Meža dienests, ir no bebru dambju tīrīšanas, ko veikuši /pers. F/ strādnieki, bet daļa zemes, kas bija izbērta pie Ailes strauta, ir no muižas dīķu tīrīšanas, kas sabērta, lai varētu izbūvēt pievadceļu „Galviņu" īpašumam. Norādīja, ka īpašumā ir divi kolektori, no kuriem radušies grāvji. Iztīrījis grāvjus, kuros ieplūda ūdens. Līdz tīrīšanai teritorija bija nekopta. Uzskata, ka viņš ir kopis teritoriju un rīkojies kā kārtīgs saimnieks.

Tiesa norādījusi, ka lieciniece /pers. K/ tiesas sēdē liecināja, ka viņas īpašums atrodas kaimiņos „Gaļviņu" īpašumam. Zina, ka „Galviņu" īpašumā pussala parādījās pēc kolektoru tīrīšanas. Līdz tam visa teritorija bija nekopta un aizaugusi. Teritoriju tīrīja ar tehniku laikā, kad īpašnieks bija /pers. F/. Vēlāk redzējusi, ka no kolektoriem tecējis ūdens. Zina, ka arī /pers.D/ laikā bebri nepārtraukti nodarīja postījumus, raka dambjus. Precīzas vietas norādīt nevar.

Tiesas ieskatā, minēto liecinieku liecības neapstiprina /pers. D/ prettiesisku darbību veikšanu, bet liecina par to, ka /pers. D/ nekādas prettiesiskas darbības koku ciršanā vai grāvja rakšanā nav veicis.

No prasītājas iesniegtās Zemkopības ministrijas nekustamo īpašumu vēstules (lietas 105.lapa) tiesa secinājusi, ka strīdus nogabalā ir divas drenu iztekas, kas, tiesas ieskatā, piešķir ticamību atbildētāja pārstāvja paskaidrojumiem par dabisku ūdensteču izveidošanos ūdenim plūstot no kolektoriem, līdz ar ko /pers. D/ sniegtās liecības civillietā Nr.C15187607, kā arī pārējo liecinieku liecības par grāvju tīrīšanu un bebru postījumu novēršanu nenorāda uz atbildētāja prettiesisku rīcību. Par to, vai šīs ūdens tecēšanas vietas dabiski ir radījušas tik lielus grāvjus, kuru rezultātā notikusi zemes teritorijas applūšana, tiesa vērtējumu nedod, jo kā minēts iepriekš, lietā nav pierādījumu, ka meža zemes transformācija notikusi laikā, kad zemes īpašnieks bija /pers. D/, un ka /pers. D/ vispār būtu veicis kādas prettiesiskas darbības savā īpašumā.

Tiesa atsaucoties uz Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu, secinājusi, ka prasītāja lietā nav iesniegusi pietiekamus pierādījumus.

Tiesa spriedumā atzinusi, ka lietā nav iegūti pierādījumi, ka /pers. D/ būtu veicis prettiesiskas darbības, kuru rezultātā būtu nodarīti zaudējumi valstij vai prasītājai, kā arī nav iesniegti pierādījumi atbildētāja vainojamībai, ievērojot to, ka lietā nav iegūti pietiekami pierādījumi, ka koku izciršana un meža

zemes transformācija būtu notikusi laikā, kad nekustamais īpašums „Galviņas" piederēja atbildētājam (lietas 148.-152.lapa).

Prasītāja Valsts meža dienesta Zemgales virsmežniecība iesniedza apelācijas sūdzību par Jelgavas tiesas 2015.gada 3.marta spriedumu, kurā līdz Zemgales apgabaltiesu izskatīt lietu pēc būtības un atcelt Jelgavas tiesas 2015.gada 3.marta spriedumu.

Valsts meža dienesta Zemgales virsmežniecība apelācijas sūdzībā norāda, ka Jelgavas tiesas 2015.gada 3.marta spriedumu pārsūdz pilnā apjomā, uzskata to par nepamatotu, jo Jelgavas tiesa nepareizi vērtējusi pierādījumus lietā un nepareizi tulkojusi tiesību normas.

Tiesa uzskata, ka nav gūti pierādījumi, ka /pers. D/ būtu veicis nelikumīgu meža zemes transformāciju, t.i., izracis dīķi. Šis tiesas uzskats ir pretrunā ar Jelgavas tiesas 2013.gada 1.jūlija spriedumu lietā Nr.C15187607, kurā tiesa akcentē, ka /pers. D/ liecinājis, ka tieši viņš īpašumā „Galviņas" veicis rakšanas darbus ar iekrāvēju.

Bez tam tiesa uzskata, ka nav pierādīts fakts, ka meža zemes transformācija veikta laika posmā, kad /pers. D/ bija īpašuma īpašnieks. Šis viedoklis arī ir pretrunā ar minēto tiesas spriedumu, kurā tiesa uzskata, ka jaunais īpašnieks /pers. F/ nav veicis meža zemes transformāciju.

Tiesa lielu ticamību piešķir /pers. D/ liecībām par to, ka mežā ir bijuši 0,2 ha lieli zemes pleķi, kuros neauga koki (pretrunā ar Civilprocesa likuma 190.panta otro daļu). Šis apgalvojums ir pretrunā ar meža inventarizācijas datiem, kuros parādās viendabīga mežaudze 1,8 ha platībā, un kuru /pers. D/ apstiprinājis saskaņā ar Ministru kabineta 2003.gada 18.aprīļa noteikumiem Nr.169 „Meža valsts reģistra informācijas aprites noteikumi" 15. un 32.punktu. Bez tam saskaņa ar 12.1.punktu šādi 0,2 ha zemes pleķi nevar būt, jo tad tie tiktu izdalīti kā atsevišķi nogabali. Tāpat nevar būt arī dabiski dīķi, jo tas arī būtu pretrunā minēto noteikumu 11.punktam, proti, tas atbilstu pārplūstošam klajumam.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa nepamatoti piešķīrusi ticamību atbildētāja paskaidrojumiem par dabisku ūdensteču izveidošanos ūdenim plūstot no kolektoriem (pretrunā ar Civilprocesa likuma 190.panta otro daļu), jo šis apgalvojums ir pretrunā ar iesniegtajiem ortofoto, kuros redzams, ka ne 2003.gadā, ne 2007.gada jūnijā īpašumā „Galviņas" nekādu grāvju nav. „Grāvis" (pēc atbildētāja interpretācijas) pēkšņi radās 2007.gada jūlijā. Prasītāja uzskata, ka tas ir pretrunā ar fizikas likumiem un veselo saprātu, jo: 1) „grāvja" forma ir izteikta pakava formā, kas kaut nedaudz pieļaujot pašu „grāvja" rašanos faktu ir neiespējami, 2) izveidotā „grāvja" platība ir 0,11 ha, kas ir pretrunā ar Ministru kabineta 2003.gada 18.aprīļa noteikumiem Nr.169 „Meža valsts reģistra informācijas aprites noteikumi" 12.1.punktu. Pie tam no ortofoto skaidri redzams, ka „grāvis" sākas nevis no lauka robežas, bet gan daudz tālāk, kas ir pretrunā ar „grāvja" rašanās faktu (no kolektora iztekas). Bez tam, ja atbildētājs ir racis vai tīrījis grāvi ir pārkāptas Ministru kabineta 2006.gada 19.decembra noteikumu Nr.1018 „Meliorācijas sistēmu un hidrotehnisko būvju būvniecības kārtība" 5., 6., 13. un 18.punkta prasības.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa nepamatoti atsaucas uz /pers.F/ liecībām, kurās teikts, ka bebru dambju tīrīšanu veikuši viņa strādnieki. Tiesā neviens strādnieks netika sniedzis liecības un tas ir pretrunā ar Civilprocesa likuma 93.panta normām.

Tiesa nepamatoti piešķīrusi ticamību /pers. D/ un /pers. K/ liecībām (pretrunā ar Civilprocesa likuma 190.panta otro daļu), ka īpašumā „Galviņas" lido pīles, tātad tur ir dīķis. Šāds apgalvojums nav pierādīts, vēl jo vairāk savvaļas pīles parasti veic pārlidojumus, bez tam cauri īpašumam „Galviņas" tek Ailes strauts, kas ir pietiekošs, lai tur lidotu un ligzdotu pīles.

Apelācijas sūdzības iesniedzēja, atsaucoties uz tiesību doktrīnā paustajām atziņām, norāda, ka nepiekrīt tiesas atziņai, ka nav pierādīta atbildētāja prettiesiskā, neattaisnojamā rīcība. Valsts meža dienesta Zemgales virsmežniecība uzskata, ka atbildētāja prettiesiskā, neattaisnojamā darbība ir pierādīta, jo pārkāptas Meža likuma 41., 42.panta prasības un /pers. D/ saskaņā ar Civillikuma 1779.pantu jāatlīdzina zaudējums.

Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka /pers. D/ patvaļīgi bez transformācijas atļaujas saņemšanas saimniecības „Galviņas" 1.kvartāla 1.nogabalā 0,11 ha platībā izcirta augošus kokus un izraka dīķi, kā rezultātā tas saplūda kopā ar Ailes strautu un izveidojās mākslīga ūdenskrātuve, ar to pārkāpjot Meža likuma 41.panta un 42.panta pirmajā un otrajā daļā (redakcijā uz 2007.gaa 1.janvāri) un Ministru Kabineta 2004.gada 28.septembra noteikumu Nr.806 „Meža zemes transformācijas noteikumi" 14.punktā noteiktās prasības un saskaņā ar minēto noteikumu 15.punktu un 35.punktu nodarīja valstij zaudējumus 12339,71 EUR apmērā (lietas 153.-154.lapa).

Atbildētāja/pers. D/ pārstāvis /pers. C/ iesniedza rakstveida paskaidrojumus par Valsts meža dienesta Zemgales virsmežniecības apelācijas sūdzību un celto prasību, kuros lūdz Zemgales apgabaltiesu celto prasību un apelācijas sūdzību pilnībā noraidīt kā nepamatotu.

Paskaidrojumos norādīts, ka laikā, kad nekustamais īpašums vēl atradās /pers. D/ faktiskajā valdījumā, t.i., līdz 2007.gada 8.jūnija un 2007.gada 11.jūnija pirkuma līgumu noslēgšanai ar nākamo īpašnieku /pers. F/, /pers. D/ tajā ir veicis tikai atļautas darbības saskaņā ar pastāvošo tiesisko regulējumu.

Norādīts, ka /pers. D/ liecības civillietā Nr.C15187607 tiek nepareizi interpretētas, pieminēti tikai no konteksta atrauti it kā viņa izteikumi, un rezultātā celta šī prasība. Atsauces uz šādām liecībām, kas norādītas tiesas spriedumos starp citām pusēm izskatītas civillietas ietvaros, nebūtu attiecināmas un ņemamas vērā šajā civillietā arī saskaņā ar Civilprocesa likuma 96.panta otro daļu.

Atbildētāja pārstāvis uzskata, ka nav mazsvarīgs apstāklis, ka laikā, kad /pers. D/ sniedzis liecības, viņš lietojis stiprus medikamentus, kas varēja iespaidot viņa liecības. Nepieciešamības gadījumā viņš var iesniegt tiesai zāļu aprakstu, kur minētas iespējamās blaknes zāļu lietošanas laikā.

Atbildētāja pārstāvis uzskata, ka ortofoto uzņēmums, kas ir veikts brīdī, kad īpašums jau bija /pers. F/ īpašumā, nevar būt kā arguments /pers. D/ apsūdzībai vai prasībai tiesā.

Atbildētāja pārstāvis norāda, ka lietā tika nopratināti liecinieki /pers. F/ un /pers. K/. /pers. F/ savā liecībā min faktu, ka visus darbus, kurus uzskaita prasītāja, ir veikuši viņa strādnieki. Nepieciešamības gadījumā šie strādnieki tiks uzaicināti kā liecinieki uz tiesas sēdi. Arī /pers. K/ savā liecībā apstiprināja faktu, ka darbi tikuši veikti jau pēc tam, kad minētais īpašums bija /pers. F/ īpašumā (lietas 159.-160.lapa).

Tiesas sēdē apelācijas sūdzības iesniedzējas prasītājas Valsts meža dienesta Zemgales virsmežniecības pilnvarotais pārstāvis /pers. B/ uzturēja prasību un apelācijas sūdzību uz tajās norādītajiem pamatiem, sniedza prasībai un apelācijas sūdzībai analoģiskus paskaidrojumus. Papildus paskaidroja, ka no judikatūras izriet, ka saskaņā ar Meža likuma 50.pantu, kas ir speciālais likums, meža īpašnieks ir atbildīgs par zaudējumu nodarīšanu arī gadījumā, ja pārkāpumu izdarījusi viņa pilnvarotā persona, līdz ar to prasība pamatoti celta pret /pers. D/, kurš bija meža zemes īpašnieks laikā, kad tika veikta zemes transformācija.

Valsts meža dienesta Zemgales virsmežniecības pilnvarotais pārstāvis /pers. B/ 2015.gada 9.decembrī tiesas sēdē cita starpā paskaidroja, ka, pēc pirmās tiesvedības konstatēts, ka meža transformāciju ir veicis /pers. D/. Administratīvā pārkāpuma protokols tika sastādīts /pers. F/ par to, ka viņš ir veicis konkrētas darbības, bet, neņemot vērā prasītājas un Vides dienesta argumentus, /pers. F/ tika attaisnots. Tiesā/pers.D/ liecināja par to, ka šīs darbības ir veicis viņš. Šīs darbības ir jātulko plašāk, jo transformācija ietver sevī virkni darbību, tātad, koku nociršana, tehnikas pielietošana, dīķu izrakšana.

Paskaidroja, ka prasības pamatotību apstiprina arī Jelgavas pilsētas būvvaldes izziņa par to, ka apsekošanas rezultātā konstatēts, ka zemes gabalā ir izraksts dīķis, kas ir savienots ar Ailes strautu. Paskaidroja, ka /pers. D/ iepriekšējā tiesvedībā bija liecinājis, ka viņš ir pielietojis šo tehniku, šķūrējis,

viņaprāt, esošos bebru rakumus, kā rezultātā ir radies šis dīķis. To, ka tur dīķa līdz 2007.gadam nebija, ir pierādīts, ne Meliorācijas sistēmu pārvaldes rakstā, ne inventarizācijas lietā, ne būvinspekcijas izziņā nav datu par šāda dīķa esamību. Prasītāja pierādīja ar ortofoto uzņēmumiem, ka dīķis ir parādījies 2007.gadā. Turklāt, ja dīķis kādreiz tur būtu bijis, tad veicot meža zemju inventarizāciju, tas būtu arī parādīts, bet taksācijas aprakstā nav nekādu ziņu par dīķi. Tāpat inventarizācijas noteikumi paredz, kas ir jāizdala, veicot inventarizāciju; katra objekta vienība, kas pārsniedz 0,1ha, ir atsevišķs nogabals; ja nebūtu atsevišķi izdalīts nogabals 0,2ha, tad šāda inventarizācija nebūtu pieņemta. Inventarizāciju veic inventarizātors jeb taksators saskaņā ar MK noteikumiem, bet inventarizāciju pasūta meža īpašnieks, kurš iesniedz inventarizāciju Valsts zemes dienestam apstiprināšanai. Inventarizācija der 20 gadus un, ja būtu kaut kas mainījies, tad to ir tiesības labot.

Prasītājas pārstāvis paskaidroja, ka meža zemes transformācijas fakts tika konstatēts ar administratīvā pārkāpuma protokolu, pēc tam Meža dienesta darbinieki veica zaudējuma aprēķinus saskaņā ar Ministru Kabineta noteikumiem Nr.806, neviens nav apstrīdējis, ka tādi zaudējumi ir nodarīti. Prasība ir samazināta, jo teritorijas daļā, kur bija nošķūrēta zeme, ir izveidojies mežs, bet tur, kur ir dīķis, meža nav.

Prasītājas pārstāvis paskaidroja, ka brīdī, kad tika veikta transformācija, notika īpašnieku maiņa, bet /pers. D/ liecināja, ka viņš ir veicis drenāžas tīrīšanu, bet no Meliorācijas sistēmu pārvaldes raksta redzams, ka tajā nogabalā nemaz nav drenāžas un meliorācijas sistēmas, bet pieņemams, ka, pielietojot traktortehniku, tika izrakts dīķis. Sākotnēji tika nozāģēti koki un nošķūrēti 0,2 ha, tādēļ arī tur atradās zemes kaudzes. Meža transformācijas fakts tika konstatēts 2007.gada 24.jūlijā. Meža transformācija tika veikta jūnijā, pirms 5.jūlija, par to arī liecināja bijušais mežzinis un mežsargs.

Tiesas sēdē atbildētāja /pers. D/ pilnvarotais pārstāvis /pers. C/ prasību un apelācijas sūdzību neatzina, sniedza rakstveida paskaidrojumiem analoģiskus paskaidrojumus.

Atbildētāja pārstāvis /pers. C/ 2015.gada 9.decembrī tiesas sēdē cita starpā paskaidroja, ka prasību uzskata par nepamatotu, uzskata, ka tā bija jāceļ pret /pers. F/, jo viņš ir konkrētā zemesgabala īpašnieks no 2007.gada 8.jūnija. Norādītajā laika periodā atbildētājs neko nevarēja darīt konkrētajā zemes īpašumā, jo tajā laikā viņš vairs nebija zemes īpašnieks, otrkārt prasības priekšmets jau ir izanalizēts /pers. F/ lietā. Pirmās instances tiesā /pers. F/ liecināja, ka visus darbus ir veicis viņš un viņa strādnieki. Prasītāja atsaucas uz Ģeotelpiskās aģentūras veiktajiem ortofoto, bet bez šīs aģentūras rakstiskas atļaujas šos foto nedrīkst izmantot, un pēc viņa rīcībā esošās informācijas prasītāja šādu atļauju nav lūgusi. Paskaidroja, ka ļoti labi atceras, kad savulaik tēvs devās mežā, lai izārdītu bebru dambjus, bet tas bija arī viss, kas tika darīts. Tur joprojām ir viens liels dūksnājs, kur var doties tikai ziemā iekšā. Paskaidroja, ka vakar bijis apskatīt strīdus vietu, tur ir atkal pilns ar bebru dambjiem, mežs ir ataudzis, viss ir zaļš.

Atbildētājs/pers. D/ 2015.gada 9.decembrī tiesas sēdē paskaidroja, ka strīdus īpašumā neko nav darījis, ar bebru dambjiem cīnījies visādos veidos – ar lāpstu, ķekšiem, āķiem, rokām, traktoru, bet pēdējos 3-5 gadus vairs nebija spēka to darīt. Paskaidroja, ka viņam bija meža biļetes, gādājis malku, cīnījies ar bebriem; lielu traktoru nekad nav bijis, neko rakt nav varējis. Vislielākie bebru dambji bija 1995.gadā, kurus jaucis ar trosēm, bet tas nebija tajā vietā; pirms un pēc īpašuma pārdošanas traktortehniku nav izmantojis; tās visas darbības ir veicis /pers. F/, viņš pats arī to ir apliecinājis. Paskaidroja, ka nezin, kādā veidā parādījās 0,2 ha izcirtums, tas ir izcirsts pēc īpašuma pārdošanas, jo kamēr viņš bijis īpašnieks, nav veicis meža ciršanu kailcirtē, tikai zāģējis malku sev saskaņā ar ciršanas apliecinājumiem. Paskaidroja, ka 2007.gadā tur bija dabiski applūdusi pļava, tajā vietā ir divas upes un, kad upes applūst, tad rodas dabīgi applūdusi pļava. Paskaidroja, ka tad, kad viņš pārdevis īpašumu, dīķa tur nebija, bija mežaudze, viņam nekas nav zināms par dīķa izrakšanu; pēc īpašuma pārdošanas tajā vairs nav bijis.

Liecinieks/pers. F/ 2015.gada 9.decembrī tiesas sēdē liecināja, ka iegādājoties no /pers. D/ īpašumu „Galviņas" un „Avoti" daļu, secinājis, ka paleja un Ailes strauta leja bija applūdusi, Ailes strauta un vecupes saplūšanas vietā bija bebru māja, bija arī četri dambji, kas atradās dažādos attālumos. Tādēļ bija nolēmis vērsties Valsts meža dienestā, lai noskaidrotu, kādas darbības viņš varētu veikt, lai izjauktu bebru dambjus. 2007.gada jūnijā, kad viņš bijis Dānijā, viņam zvanīja saimniecības daļas vadītājs /pers. N/, jo vajadzēja nocirst dažus kokus, lai piekļūtu bebru dambjiem ar tehniku, viņš (liecinieks) devis atļauju izmantot tehniku bebru dambju nojaukšanai un divu grāvīšu izrakšanai.

Liecināja, ka šajā zemes gabalā ir ļoti labi izstrādāta meliorācijas shēma, kur ieplūst divi kolektori no laukiem, un, lai šie kolektori varētu funkcionēt, bija jāsagatavo viss, lai ūdens, kas nāk no laukiem, varētu noplūst; var redzēt, ka vecupes vietā ienāk viens kolektors, otrs kolektors ienāk pie „Galviņu" mājas, kurš radīja purvāju un izveidoja šo situāciju, tāpēc nopērkot šo īpašumu bijis spiests sakārtot šo vidi. Liecināja, ka bija vērsies Pieminekļu aizsardzības biedrībā, kur saņēma atbildi, ka varot rīkoties pēc paša ieskatiem. Piezvanījis mežzinim Folkmaņa kungam, kurš atbildējis, ka 10 m^3 kokus viņš drīkst nocirst malkai bez atļaujas, vienkārši pabrīdinot, tas bijis 2007.gada maijā - jūnijā.

Liecināja, ka, lai tiktu pie Ailes strauta, bija nepieciešams nocirst 3-4 kokus, to arī izdarījuši, bet tie koki jau bija sabojāti un bebru apgraužti; zemes transformācija kā tāda nav notikusi, jo, ja būtu vēlējies veikt zemes transformāciju, tad būtu sniedzis attiecīgus dokumentus un prasības. Liecināja, ka bijis spiests izsaukt mērniekus, kuri veica zemes uzmērīšanas darbus, un šie uzmērīšanas darbi parādīja veikto darbu apjomu, kas saistās ar to, kad vecupes vieta bija jāievada atsevišķi Ailes strautā, un kolektors, kurš nāk no lauka ar lielāku ūdens daudzumu, ar otru grāvīti bija jāievada blakus, tāpēc izveidojās tāda tā kā pussaliņa, kura atgādina /pers. B/ minēto pakavu, bet tā doma ir tāda, ka viens ūdens ieplūst vienā vietā, bet otrs ūdens ieplūst otrā vietā, katrs savā grāvītī. Šo grāvīšu spogulis tika izmērīts, tas sastāda 0,045 ha, kas ir atļauts jebkuram saimniekam rūpējoties par savu īpašumu. Aplūšanas vietā ir tāds kā pīļu dīķis jeb pīļu ūdens uzkrājums, bet šis kopējais rakšanas darbu apjoms sastāda 0,045 ha, kas raksturojas ar paveikto darbu un postažas likvidāciju. Uz šodienu tur visur ir mežs.

/pers. F/ liecināja, ka veicis darbības īpašumā pirms viņa īpašuma tiesību nostiprināšanas zemesgrāmatā, jo tur bija avārijas situācija, viss mežs bija applūdis, bebri bija nograuzuši lielus kokus. Šobrīd tur atkal valda postaža, jo sakarā ar šo tiesvedību nekas netiek darīts. 2013.gadā izbeidzās inventarizācijas plāns, kurš ir jāatjauno, ir jāizstrādā jauns inventarizācijas projekts.

Liecināja, ka viņš ir vēlējies paplašināt savu teritoriju, tādēļ bija griezies pie saimnieka, /pers. D/ teica, ka viņš nevar visu apkopt, viņš bija cirtis malku izlases veidā tai mežā, kolektorus bija tīrījis, viņš ļoti labi zināja meliorācijas sistēmu; kolektori bija aizauguši, tie bija jāsakopj.

Liecināja, ka zemes transformācija īpašumā nav veikta, bet ir veiktas darbības, lai likvidētu avārijas situāciju; dīķi neviens nav racis, ir izrakti divi grāvji, kuri ievada no kolektoriem ieplūstošo ūdeni Ailes strautā; šos divus grāvjus ir izrakuši viņa darbinieki 2007.gada jūnijā - jūlijā, dīķa tur nav, tur ir iztīrīts Ailes strauts, savienojums, kas ir pārplūdis un aizaudzis, kur ir pārpurvojusies vieta. Liecināja, ka šajā teritorijā mežs nekad nav bijis, ir bijuši atsevišķi koki.

Noklausījusies lietas dalībnieku paskaidrojumus un liecinieka liecību, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, apelācijas sūdzības motīvus, Zemgales apgabaltiesa tiesa atzīst, ka Valsts meža dienesta Zemgales virsmežniecības prasība ir pamatota un apmierināma pilnīgi.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 426.panta pirmās daļas noteikumiem apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts apelācijas sūdzībā.

No prasītājas Valsts meža dienesta Zemgales virsmežniecības apelācijas sūdzības izriet, ka Jelgavas tiesas 2015.gada 3.marta spriedums tiek pārsūdzēts pilnā apjomā.

Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka Valsts meža dienesta Zemgales virsmežniecības apelācijas sūdzība ir pamatota, prasība ir pamatota un apmierināma pilnīgi turpmāk izklāstīto motīvu dēļ.

No Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas un lietā iesniegtās zemesgrāmatu apliecības kopijas (lietas 111.-112.lapa) redzams, ka Jelgavas tiesas Zemesgrāmatu nodaļas (agrāk – Jelgavas zemesgrāmatu nodaļa) Zaļenieku pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr.284 atbildētāja /pers. D/ īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu /adrese/ , kadastra /kadastra numurs/, kas sastāv no zemes gabala 3 ha platībā (meži 1,8 ha), bija reģistrētas no 1999.gada 13.maija līdz 2008.gada 31.martam. 2008.gada 31.martā īpašuma tiesības uz minēto nekustamo īpašumu zemesgrāmatā nostiprinātas /pers. F/, pamatojoties uz 2007.gada 8.jūnija un 11.jūnija pirkuma līgumiem.

Civillikuma 994.panta pirmā daļa noteic, ka par nekustama īpašuma īpašnieku atzīstams tikai tas, kas par tādu ierakstīts zemesgrāmatās.

Tādējādi atbildētājs /pers. D/ bija nekustamā īpašuma /adrese/, kadastra Nr. /kadastra numurs/ (turpmāk arī Nekustamais īpašums vai Īpašums „Galviņas") īpašnieks no 1999.gada 13.maija līdz 2008.gada 31.martam.

Pirmās instances tiesa kļūdaini, saistot īpašuma tiesību pāreju ar minēto pirkuma līgumu noslēgšanas brīdi, secinājusi, ka /pers. D/ bija Nekustamā īpašuma īpašnieks laika posmā no 1999.gada 9.marta līdz 2007.gada 8.jūnijam, kā arī kļūdaini atzinusi, ka /pers. F/ kļuvis par Nekustamā īpašuma tiesisko valdītāju, noslēdzot pirkuma līgumus ar /pers. D/.

Atbilstoši Meža likuma 1.panta 27.punktā (likuma redakcijā līdz 2011.gada 31.decembrim - 18.punktā) dotajai definīcijai meža tiesiskais valdītājs ir: a) persona, kurai pēc noteiktas institūcijas lēmuma zemes reformas gaitā zeme nodota (piešķirta) īpašumā par samaksu vai atjaunotas īpašuma tiesības uz to un zeme ierādīta (iemērīta) dabā saskaņā ar normatīvajiem aktiem; b) persona, kura zemes valdījumu ieguvusi uz mantojuma tiesību vai cita likumīga pamata.

Judikatūrā ir nostiprinājusies atziņa, ka persona, ar kuru noslēgts meža zemes pirkuma līgums, līdz zemes īpašnieku maiņas ieraksta izdarīšanai zemesgrāmatā nav atzīstama par meža zemes īpašnieku, savukārt tiesiskais valdītājs Meža likuma minētās normas izpratnē mežam var būt tikai tad, ja mežam nav zemesgrāmatā reģistrēta īpašnieka.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2002.gada 13.marta spriedumā lietā Nr.SKC – 154 norādījis: „Saskaņā ar Civillikuma 994.panta pirmo daļu par nekustama īpašuma īpašnieku atzīstams tikai tas, kas par tādu ierakstīts zemesgrāmatās (..) Gadījumos, kad tiek atsavināts nekustams īpašums, īpašuma tiesības pāriet tikai ar ieraksta maiņas izdarīšanu zemesgrāmatā, tātad par meža zemes īpašnieku ieguvējs var kļūt ar ieraksta izdarīšanu zemesgrāmatā". Šajā spriedumā Senāts cita starpā atzinis, ka persona, ar kuru noslēgts meža zemes pirkšanas pārdošanas līgums, līdz zemes īpašnieku maiņas ieraksta izdarīšanai zemesgrāmatā nav atzīstama par meža zemes īpašnieku.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 2008.gada 22.maija spriedumā lietā Nr.SKA – 201/2008, interpretējot Meža likuma normas, atzinis:„ (..) situācija, ka mežam ir tiesiskais valdītājs, ir iespējama tikai tad, ja mežam nav zemesgrāmatā reģistrēta īpašnieka. Minētais secinājums izriet no apstākļa, ka visi Meža likuma 1.panta 18.punkā minētie gadījumi ir tādi, kuros nav zemesgrāmatā reģistrēta meža īpašnieka (..) meža īpašnieka tiesiskajām attiecībām ar citām personām, piemēram, personām, kurām viņš uz jebkāda tiesiska pamata (tostarp, ar nodomu vēlāk pārnest īpašuma tiesības) nodevis mežu lietošanā, ir tikai personiskas saistības raksturs. Proti, meža nodošana citas personas lietošanā nenoņem no meža īpašnieka atbildību par Meža likumā noteikto pienākumu izpildi un nepārnes šo atbildību uz personu, kurai īpašnieks nodevis mežu lietošanā. Šī cita persona atbild tikai meža īpašnieka priekšā. Savukārt no Meža likuma izrietošajās tiesiskajās attiecībās visi pienākumi un atbildība saglabājas meža īpašniekam.

Ievērojot norādīto, /pers. F/ nav atzīstams par Īpašuma „Galviņas" meža zemes tiesisko valdītāju Meža likuma izpratnē.

Valsts meža dienesta Zemgales virsmežniecība prasību pamatojusi ar to, ka /pers. D/ patvaļīgi bez transformācijas atļaujas saņemšanas saimniecības „Galviņas" 1.kvartāla 1.nogabalā 0,2 ha platībā izcirta augošus kokus un 0,11 ha platībā izraka dīķi, kā rezultātā tas saplūda kopā ar Ailes strautu un izveidojās mākslīga ūdenskrātuve, ar šīm nelikumīgajām darbībām, pārkāpa Meža likuma 41.panta un 42.panta prasības, un saskaņā ar Ministru kabineta 2004.gada 28.septembra noteikumu Nr.806 „Meža zemes transformācijas noteikumi" 14., 15. un 35.puktu valstij nodarīja zaudējumus 8672,40 Ls jeb 12339,71 EUR.

Meža likuma 41.pants (redakcijā līdz 2012.gada 31.decembrim) noteica, ka meža zemes transformācijai citos zemes lietojuma veidos nepieciešama ikreizēja Valsts meža dienesta atļauja.

Meža likuma 42.pants (redakcijā līdz 2012.gada 31.decembrim) noteica:

(1) Ja meža zemi transformē, transformācijas ierosinātāja pienākums ir atlīdzināt zaudējumus valstij par dabiskās meža vides iznīcināšanu.

(2) Meža zemes transformācijas nosacījumus un atļaujas saņemšanas kārtību, kā arī zaudējumu aprēķināšanas un atlīdzināšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(3) Zemes dzīļu izmantošana meža zemē notiek likumā „Par zemes dzīlēm noteiktajā kārtībā.

Ministru kabineta 2004.gada 28.septembra noteikumi Nr.806 „Meža zemes transformācijas noteikumi" (turpmāk arī Noteikumi Nr.806), kas tika izdoti saskaņā ar Meža likuma 42.panta otro daļu, un bija spēkā no 2004.gada 2.oktobra līdz 2012.gada 31.decembrim, noteica meža zemes transformācijas nosacījumus un transformācijas dēļ valstij nodarīto zaudējumu aprēķināšanas un atlīdzināšanas kārtību.

Atbildētājs/pers. D/ noliedz, ka viņš ir veicis meža zemes transformāciju īpašumā „Galviņas", arī liecinieka statusā nopratinātais /pers. F/ noliedz, ka viņš ir veicis meža zemes transformāciju, norādot, ka 2007.gada jūnijā – jūlijā īpašumā „Galviņas" ir vecis tikai nepieciešamās saimnieciskās darbības, saskaņojot tās ar attiecīgo institūciju pārstāvjiem.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 430.panta trešās daļas noteikumiem fakti, kas konstatēti pirmās instances tiesā, apelācijas instances tiesā nav jāpārbauda, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Apelācijas sūdzībā nav apstrīdēti turpmāk norādītie Jelgavas tiesas 2015.gada 3.marta spriedumā konstatētie fakti, kas apstiprinās ar lietā iesniegtiem pierādījumiem.

Īpašuma „Galviņas" 1.kvartāla 1.nogabalā nelikumīga meža zemes transformācija aptuveni 0,2 ha platībā konstatēta 2007.gada 24.jūlijā, par ko sastādīta skice, kā arī administratīvā pārkāpuma protokols pret /pers. F/. Par meža zemes transformācijas fakta atklāšanu 2014.gada 6.novembra tiesas sēdē liecināja liecinieki /pers. I/ un /pers. E/, proti, liecināja, ka konstatējuši plānā paredzētā meža vietā svaigi raktas zemes kaudzes, kā arī izraktu dīķi, kaudzēs bija redzami arī koku celmi un saknes.

Atbildētājs/pers. D/ nav pieprasījis un nav arī saņēmis atļauju meža zemes transformācijai.

Vienlaikus pirmās instances tiesa spriedumā norādīja, ka piešķir ticamību atbildētāja pārstāvja paskaidrojumiem par dabisku ūdensteču izveidošanos ūdenim plūstot no kolektoriem, bet nav devusi vērtējumu tam, vai šīs ūdens tecēšanas vietas dabiski ir radījušas tik lielus grāvjus, kuru rezultātā notikusi zemes teritorijas applūšana, norādot, ka lietā nav pierādījumu, ka meža zemes transformācija notikusi laikā, kad zemes īpašnieks bija /pers. D/, un ka /pers. D/ vispār būtu veicis kādas prettiesiskas darbības savā īpašumā.

Zemgales apgabaltiesa piekrīt apelācijas sūdzības iesniedzējas viedoklim, ka gan ūdenstilpnes forma, gan atrašanās vieta (sākas nevis no lauka robežas, bet gan daudz tālāk) nedod pamatu secināt, ka tā varēja rasties no kolektora iztekas.

Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka faktu, ka Īpašuma „Galviņas" 1.kvartāla 1.nogabalā ir veikta nelikumīga meža zemes transformācija, papildus apstiprina arī citi rakstveida pierādījumi to savstarpējā sakarā, proti, Īpašuma „Galviņas" inventarizācijas datos nav ziņu par dīķa vai zemes zem ūdeņiem esamību (lietas 168.lapa), Jelgavas novada pašvaldības būvvaldes 2011.gada 12.decembra izziņā Nr.16-5/11/117 norādīts, ka zemes gabalā ar kadastra Nr.5496 006 0096 ir izrakts dīķis, kura platība ir līdz 0,1 ha (lietas 113.lapa).

Faktu, ka Īpašuma „Galviņas" 1.kvartāla 1.nogabalā ir izcirsts mežs un izveidots dīķis, apstiprina arī 2013.gadā 30.septembrī uzņemtais videomateriāls (disks lietas 183.lapa). Atbildētāja pārstāvis tiesas sēdē neapstrīdēja, ka videomateriālā ir redzama Īpašuma „Galviņas" 1.kvartāla 1.nogabala teritorija.

Nav apstrīdēts prasītājas apgalvojums, ka lietā iesniegtie ciršanas apliecinājumi pierāda to, ka nav izsniegts ciršanas apliecinājums meža izciršanai kailcirtē saimniecības „Galviņas", kadastra Nr.54960060096, 1.kvartāla 1.nogabalā.

Meža likuma 50.pants noteic:
(1) Par šā likuma un citu meža apsaimniekošanu un izmantošanu regulējošo normatīvo aktu pārkāpšanu personas saucamas pie normatīvajos aktos noteiktās atbildības.
(2) Personu saukšana pie administratīvās vai krimināl ās atbildības neatbrīvo šīs personas no pienākuma atlīdzināt normatīvo aktu pārkāpumu rezultātā nodarītos zaudējumus.
(3) Ja zaudējumus nodarījis meža īpašnieks vai tiesiskais valdītājs, pārkāpjot šo likumu un citus meža apsaimniekošanu un izmantošanu regulējošos normatīvos aktus, Valsts meža dienests piedzen zaudējumu atlīdzību par labu valstij.
(4) Zaudējumu noteikšanas kārtību reglamentē Ministru kabinets.

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa pareizi atzīstot, ka 2007.gada 24.jūlijā Īpašuma „Galviņas" 1.kvartāla 1.nogabalā konstatēta nelikumīga meža zemes transformācija aptuveni 0,2 ha platībā, nepamatoti noraidījusi prasību, uzskatot, ka Meža likuma 41. un 42.pantā noteiktā atbildība iestājas tikai konstatējot vispārējās tiesību normās, t.i., Civillikuma 1775., 1779.pantā noteiktos zaudējuma atlīdzības priekšnoteikumus.

Apelācijas instances tiesa piekrīt pirmās instances tiesas secinājumam, ka lietā nav iegūti pierādījumi tam, ka tieši atbildētājs /pers. D/ ir veicis meža zemes transformāciju Īpašuma „Galviņas" 1.kvartāla 1.nogabalā, bet pretēji pirmās instances tiesas viedoklim atzīst, ka šim faktam lietā konstatētajos apstākļos nav nozīmes.

Atbildētājs/pers. D/ bija Īpašuma „Galviņas" īpašnieks līdz 2008.gada 31.martam. Lietā nav strīda par to, ka 2007.gadā Īpašuma „Galviņas" mežu lietoja tā īpašnieks atbildētājs /pers. D/ un ar viņa atļauju, aptuveni no 2007.gada jūnija, mežu lietoja /pers. F/. Lietā nav ziņu, ka Īpašuma „Galviņas" mežu būtu lietojusi arī kāda cita persona.

Kā tika norādīts iepriekš, /pers. F/ nav atzīstams par Īpašuma „Galviņas" meža zemes tiesisko valdītāju Meža likuma izpratnē.

Lietā nav strīda un to apstiprina lietas materiāli (lietas 53., 107.-110.lapa), ka ar Vides pārvaldes 2007.gada 14.augusta lēmumu /pers. F/ saukts pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvā pārkāpuma kodeksa (turpmāk - Latvijas APK) 57.panta (par Vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslā un tauvas joslā noteikto prasību un aprobežojumu pārkāpšanu) un 66.^{4} panta (par meža zemju patvaļīgu transformēšanu). Ar Valsts vides dienesta 2007.gada 12.oktobra lēmumu minētais 2007.gada 14.augusta lēmums atstāts negrozīts. /pers. F/ Valsts vides dienesta 2007.gada 12. oktobra lēmumu pārsūdzēja Administratīvajā rajona tiesā, kur ar tiesas 2009.gada 5.oktobra lēmumu tiesvedība lietā izbeigta, sakarā ar to, ka lietas dalībnieki noslēguši Administratīvo līgumu, saskaņā ar kuru /pers. F/ uzņēmies atbildību pēc Latvijas APK 57.panta, bet Valsts vides dienests apņēmās atcelt lēmumu daļā par Latvijas APK 66.^{4} panta piemērošanu pret /pers. F/. Ar Valsts vides dienesta ģenerāldirektora 2009.gada 24.jūlija lēmumu grozīta Valsts vides dienesta 2007.gada 12.oktobra lēmuma nolemjošā daļa, nolemts atcelt Valsts vides dienesta Jelgavas reģionālās vides pārvaldes 2007.gada 14.augusta lēmumu daļā par /pers. F/ sodīšanu pēc Latvijas APK 66.^{4} panta un šajā daļā izbeigt administratīvā pārkāpuma lietu.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2005.gada 9.marta spriedumā lietā Nr.SKC – 166 atzinis, ka saskaņā ar Meža likuma 50.panta trešo daļu par zaudējumiem, kas nodarīti valstij, atbild meža īpašnieks arī tajā gadījumā, kad pārkāpumu ir izdarījusi viņa pilnvarotā persona.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments 2015.gada 16.decembra spriedumā lietā Nr.SKC – 283/2015, interpretējot Meža likuma normas un atsaucoties uz judikatūras atziņām, norādījis: „Meža likuma 26.pantā ir noteikti meža īpašnieka vai tiesiskā valdītāja un personas, kas veic meža izciršanu, pienākumi, bet šā likuma 50.panta trešajā daļā ir paredzēta meža īpašnieka vai tiesiskā valdītāja atbildība par mežu apsaimniekošanu un izmantošanu reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpumiem (..). No Meža likuma 1.panta 18.punkta sistēmas izriet, ka (..) meža valdītājs uz „cita likumīga pamata" ir iespējams tikai situācijā, kurā attiecīgajai meža zemei nav zemesgrāmatā reģistrēta īpašnieka. Proti, atbilstoši Meža likuma 1.panta 18.punktam nav iespējama situācija, ka mežam vienlaikus ir īpašnieks un tiesiskais valdītājs (..)".

Ar Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta tiesnešu kolēģijas 2016.gada 8.februāra rīcības sēdes lēmumu lietā Nr.SKC – 660/2016 (C37042313) atteikts ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar prasītājas Valsts meža dienesta Zemgales virsmežniecības kasācijas sūdzību par Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2014.gada 19.novembra spriedumu, ar kuru noraidīta Valsts meža dienesta Zemgales virsmežniecības prasība par zaudējumu piedziņu.

Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija minētajā spriedumā cita starpā atzina, ka, ņemot vērā to, ka prasība par zaudējumu atlīdzību celta sakarā ar Meža likuma prasībām neatbilstošu koku ciršanu bez ciršanas apliecinājuma saņemšanas, konkrētajā gadījumā zaudējumu atlīdzības piedziņai nebūtu jāvadās no Civillikuma normām, kas regulē zaudējumu atlīdzību, bet no Meža likuma normām, kas ir speciālās tiesību normas attiecībā pret Civillikumu.

Zemgales apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija spriedumā norādīja, ka atbildētājs par koku ciršanu bez ciršanas apliecinājuma saņemšanas nav saukts pie administratīvās vai krimināl ās atbildības, līdz ar to atbildētājam neiestājas Meža likuma 50.panta otrajā daļā noteiktais pienākums. Saskaņā ar Meža likuma 50.panta trešo daļu atbildība par konstatētiem meža pārkāpumiem iestājas meža īpašniekam vai tā tiesiskajam valdītājam, bet saimniecisko darījumu veikšana un koku ciršana nekustamā īpašumā atbildētājam nerada valdījuma tiesības uz meža īpašumu.

Tādējādi judikatūrā ir nostiprinājusies atziņa, ka izšķirot strīdu par zaudējumu atlīdzības piedziņu valsts labā, ja prasība celta saskaņā ar Meža likuma 50.panta trešo daļu, primāri piemērojamas speciālā likuma - Meža likuma – normas, un saskaņā ar Meža likuma 50.panta trešo daļu par zaudējumiem, kas nodarīti valstij, atbild meža īpašnieks arī tajā gadījumā, kad pārkāpumu ir izdarījusi viņa pilnvarotā persona vai persona, kurai mežs ir nodots lietošanā (tostarp, ar nodomu vēlāk pārnest īpašuma tiesības). Meža nodošana citas personas lietošanā nenoņem no meža īpašnieka atbildību par Meža likumā noteikto pienākumu izpildi un nepārnes šo atbildību uz personu, kurai īpašnieks nodevis mežu lietošanā. Šī persona atbild tikai meža īpašnieka priekšā, savukārt no Meža likuma izrietošajās tiesiskajās attiecībās visi pienākumi un atbildība saglabājas meža īpašniekam.

Ievērojot izklāstīto, Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnīgi – no atbildētāja /pers. D/ valsts labā piedzenama zaudējumu atlīdzība 12339,71 EUR (8672,40 Ls), ko prasītāja aprēķinājusi atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 28.septembra noteikumiem Nr.806 „Meža zemes transformācijas noteikumi", kas bija spēkā no 2004.gada 2.oktobra līdz 2012.gada 31.decembrim.

Noteikumu Nr.806 14.punkts paredz, ka meža zemes transformēšana citos zemes lietojuma veidos uzskatāma par patvaļīgu, ja transformācija veikta bez atļaujas vai zemes lietošanas veids neatbilst transformācijas atļaujā norādītajam, 15.punkts paredz, ka, ja transformācija veikta bez atļaujas, Valsts meža dienests piedzen zaudējumu atlīdzību trīskāršā apmērā no meža zemes īpašnieka vai tiesiskā valdītāja par labu valstij.

Noteikumu Nr.806 35.punktā norādīta formula, kas izmantojama zaudējumu aprēķināšanai, proti, valstij nodarīti zaudējumi aprēķināmi pēc šādas formulas:

$Z = S \times R\,tv \times Dmin. \times K_1 \times K_2$, kur Z — valstij nodarītais zaudējums (Ls); S — transformējamā meža zemes platība (ha); R tv — viena hektāra dabiskās meža vides relatīvā vērtība atkarībā no meža augšanas apstākļu tipa (ha-1) (4.pielikums); Dmin. — valstī noteiktā minimālā darba alga mēnesī (Ls); K_1 — koeficients atkarībā no meža zemes saimnieciskās darbības aprobežojuma (5.pielikums); K_2 — koeficients atkarībā no transformācijas mērķa (5.pielikums).

No prasītājas Valsts meža dienesta Zemgales virsmežniecības iesniegtā Meža zemes transformācijas rezultātā valstij nodarīto zaudējumu aprēķina (lietas 7., 57.lapa) redzams, ka tas ir veikts saskaņā ar Noteikumu Nr.806 15. un 35.punktu, aprēķināto zaudējumu summa ir 8672,40 Ls jeb 12339,71 EUR. Minētais zaudējumu aprēķins lietas izskatīšanas gaitā nav apstrīdēts.

Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka, apmierinot prasību pilnīgi, saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmās daļas noteikumiem no atbildētāja /pers. D/ valsts labā piedzenami tiesas izdevumi - valsts nodeva par prasības pieteikumu, valsts nodeva par apelācijas sūdzību un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa paredz, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

No lietas materiāliem redzams, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 43.panta trešās daļas noteikumiem prasītāja nav samaksājusi valsts nodevu par prasības pieteikuma un apelācijas sūdzības iesniegšanu, kā arī nav samaksājusi ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus, jo saskaņā ar Valsts meža dienesta likuma 12.panta trešo daļu prasītāja ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 1.punktam prasības summa prasībās par naudas piedziņu ir piedzenamā summa.

Prasības summa ir 12339,71 EUR, un prasība tiek apmierināta pilnībā.

Līdz ar to saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta c) apakšpunktu valsts nodeva par prasību ir 686,52 EUR, saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta ceturto daļu un 34.panta pirmās daļas 1.punkta c) apakšpunktu valsts nodeva par apelācijas sūdzību ir 686,52 EUR, kopā – 1373,04 EUR.

Ņemot vērā norādīto, no atbildētāja /pers. D/ valsts labā piedzenami tiesas izdevumi: valsts nodeva par prasību 686,52 EUR, valsts nodeva par apelācijas sūdzību 686,52 EUR, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi (par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu nosūtīšanu un izsniegšanu) 25,34 EUR (lietas 92., 166., 174.lapa) (saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu).

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1]pantam atbildētājam nosakāms desmit dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Ievērojot izklāstīto, saskaņā ar Civilprocesa likuma 432., 433., 434. pantu, Zemgales apgabaltiesa

n o s p r i e d a:

Valsts meža dienesta Zemgales virsmežniecības prasību pret /pers. D/ apmierināt pilnīgi.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu valstij zaudējumu atlīdzību 12339,71 EUR (divpadsmit tūkstoši trīs simti trīsdesmit d e v iņ i *e u r o* 71 cents). Zaudējumu atlīdzības samaksa veicama: saņēmējs Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, konts Nr.LV28TREL1060161226000, kods TRELLV22.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 1373,04 EUR (viens tūkstotis trīs simti septiņdesmit trīs *euro* 04 centi). Valsts nodevas samaksa veicama: saņēmējs Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, konts Nr.LV55TREL1060190911200, kods TRELLV22.

Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 25,34 EUR (divdesmit pieci *euro* 34 centi). Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksa veicama: saņēmējs Tiesu administrācija, reģistrācijas Nr. 90001672316, saņēmēja iestāde Valsts kase, konts LV51TREL2190458019000, kods TRELLV22, maksājuma mērķis EKK 21499.

Noteikt /pers.D/termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā Civilprocesa likuma 451., 452.pantā paredzētajos gadījumos trīsdesmit dienu laikā no tiesas paziņotā pilna sprieduma sastādīšanas datuma, iesniedzot kasācijas sūdzību Zemgales apgabaltiesas Aizkraukles tiesu namā.

Ja spriedums sastādīts pēc noteiktā datuma, sprieduma pārsūdzēšanas termiņu skaita no sprieduma faktiskās sastādīšanas dienas.

Pilns spriedums sastādīts 2016.gada 22.aprīlī.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese (paraksts) S.Maršāne
Tiesnese (paraksts) I.Belicka
Tiesnese (paraksts) I.Skudra